

Innst. 160 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:26 S (2011–2012)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Arne Sortevik, Ketil Solvik-Olsen og Oskar J. Grimstad om utsettelse av forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Bakgrunn

I forbindelse med Fiskeri- og kystdepartementets ønske om å fastsette særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden, sendte departementet forslag til ny forskrift om Hardangerfjorden ut på høring 18. august 2009. Innen høringsfristens utløp 18. november 2009 kom det inn 53 høringsuttalelser. Departementet sendte ut nytt høringsnotat 16. februar 2011. I forbindelse med denne høringsrunden kom det inn 54 høringsuttalelser.

Departementet foreslår at forskriften skal tre i kraft 1. januar 2013 slik at næringen får tid til å tilpasse virksomheten sin.

1.2 Forslagets innhold

I forslag til forskrift foreslås det å ikke tillate nyetablering eller utvidelse av lokaliteter i Hardangerfjorden. Formålet med forslaget er å stanse videre oppbygging av produksjonskapasitet innenfor virkeområdet til forskriften.

I forslaget til forskrift foreslår departementet at summen av konsesjoner på selskapsnivå fra 1. oktober 2013 ikke skal overstige 50 000 tonn

MTB (maksimal tillatte biomasse). Dette vil innebære en reduksjon på ca. 20 000 tonn MTB i forhold til tildelt produksjonskapasitet i fjordsystemet.

Reduksjon i MTB kan ifølge departementet medføre at noen virksomheter blir nødt til å flytte eller redusere hele eller deler av virksomheten sin. Ifølge departementet vil ikke staten ha erstatningsansvar i en slik situasjon da rådighetsinnskrenkninger ikke er erstatningsbetingede. Departementet finner det ikke riktig at det offentlige skal dekke kostnader med tiltak direkte knyttet til oppdrettsnæringen for å sikre naturmangfoldet, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 11. I utgangspunktet må den næringsdrivende selv ta risikoen for endrede rammevilkår som følge av vedtak om reduksjon i MTB på selskapsnivå.

Tiltakene i forskriften vil ifølge departementet på kort sikt medføre økte utgifter og byrder for oppdretterne. Departementet mener at oppdrettsnæringen totalt sett over tid likevel vil tjene på de foreslåtte tiltakene. Tiltakene vil føre til bedre sykdomsstatus og bedre felles håndtering av driften innen de smittehygieniske fellesområdene.

1.3 Vurdering

Forslagsstillerne har merket seg at flere sentrale organisasjoner, berørte næringsaktører og berørte kommuner har forutsatt i sine høringsuttalelser at det må foretas en konsekvensutredning av Hardangerfjordforskriftens virkninger, herunder blant annet miljømessige, fiskehelsemessige og økonomiske konsekvenser for bedriftene, lokalsamfunnene, kommunene, sysselsettingen og den øvrige verdiskapingen i det berørte området. Det er viktig at alle følger lojalt opp når det settes i gang med avlusing av anleggene i fjorden. Det er viktig med koordinerte og effektive aksjoner slik at ikke noen påfører andre byr-

der grunnet manglende vilje til samarbeid. Dette vil bare kunne medføre økt negativt fokus på næringen som vil kunne medføre enda strengere tiltak til regulering av virksomheten i denne fjorden som har et relativt stort omfang hva gjelder oppdrettsanlegg.

Forslagsstillerne mener det vil være uforsvarlig å gå videre med saken før en konsekvensutredning foreligger. For det første vil forskriften være med på å svekke konkurranseevnen til landets havbruksnæring og på lang sikt redusere næringens finansielle evne til å iverksette de nødvendige tiltak for å sikre en bærekraftig og langsiktig næring. For det annet vil en konsekvensutredning i større grad kunne sikre at de foreslåtte tiltakene vil gi ønsket effekt.

Forslagsstillerne fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om ikke å iverksette den omtalte Hardangerforskriften før man har foretatt en konsekvensutredning som tar for seg både de miljømessige, veterinære og økonomiske konsekvenser dette vil kunne medføre både samfunnsmessig og bransjemessig. Stortinget ber videre om at dersom man etter at disse utredninger har funnet sted, likevel velger å sette i verk så omfattende tiltak som skissert i høringsnotat fra departementet vedrørende Hardangerforskriften, skal dette forelegges Stortinget før ikrafttredelse.»

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til Dokument 8:26 S (2011–2012) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Arne Sortevik, Ketil Solvik-Olsen og Oskar J. Grimstad om utsettelse av forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til statsrådens brev datert 5. desember 2011 hvor det står følgende:

«Hardangerfjorden er ett av de mest oppdrettsintensive områdene i Norge, og næringen i distriktet bidrar til sysselsetting, næringsutvikling og verdiskaping. Samtidig står en i Hardangerfjorden overfor flere miljømessige utfordringer, som rømming og lus. Det er faglig enighet om at den totale mengde oppdrettsfisk (biomasse) som står i sjøen i Hardangerfjorden er en sentral påvirkningsfaktor.

Myndighet til å fastsette forskrifter som forvalter de aktuelle hensyn, som Hardangerfjordforskriften vil ivareta, er nedfelt i akvakulturloven og matloven. Jeg er innforstått med at regulering av biomassen i Hardangerfjorden vil kunne få konsekvenser, både av samfunns- og næringsmessig karakter. Jeg vil imidlertid understreke at havbruksnæringen og villfiskinteresser må kunne leve side om side – også i Hardangerfjorden.

Proessen med å finne en hensiktsmessig og rettferdig måte å begrense den til enhver tid stående biomassen i Hardangerfjorden til 50 000 tonn, har vært tidkrevende.

Gjennom to høringsrunder, flere møter med næringen, miljøinteresser og lokale politikere, samt departementets egne undersøkelser, har en rekke hensyn blitt vel belyst. Blant annet på bakgrunn av disse innspillene, arbeider departementet med et revidert forslag til Hardangerfjordforskrift. Forslaget vil bli sendt på ny høring, og jeg vil ta meg tid til å vurdere ny kunnskap som ev. kommer frem i næringens egen konsekvensanalyse, før det fattes en endelig beslutning i saken.»

Flertallet vil videre vise til ansvarsforholdet mellom Stortinget og regjeringen knyttet til myndighet til å utarbeide forskrifter i tilknytning til det lovverk Stortinget beslutter.

Flertallet foreslår at forslaget avvises.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at både økonomisk og økologisk bærekraftig forvaltning hviler på et fundament av kunnskap. Manglende åpenhet og det at man overser kunnskapshull skaper ofte stor frustrasjon for næringsdrivende, og kan være med på å vanskeliggjøre bærekraftig utøvelse av næring.

Disse medlemmer er derfor vel tilfredse med at statsråden i sitt tilsvarende av 5. desember 2011 (vedlagt), og som svar på den usikkerhet og turbulens som har vært skapt, varsler at prosessen stopper opp, og at det skal sendes ut en ny forskrift på høring. Disse medlemmer er også tilfredse med at næringen selv har tatt initiativ til en egen konsekvensutredning. Denne vil gi påfyll av nødvendig kunnskap slik at departementet bedre kan ta en faktabasert avgjørelse i saken. Disse medlemmer vil gjerne gi ros til statsråden som snur i saken, og som på bakgrunn av innspill fra næringen, miljøinteresser og lokale politikere, utarbeider et revidert forslag til Hardangerforskrift. Disse medlemmer mener, som statsråden, at det er særdeles viktig også å vurdere ny kunnskap som eventuelt kommer frem i

næringens egen konsekvensanalyse, før statsråden fatter en endelig beslutning i saken.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre foreslår på denne bakgrunn at forslaget vedlegges protokollen.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:26 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Arne Sortevik, Ketil Solvik-Olsen og Oskar J. Grimstad om utsettelse av forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden – bifalles ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 31. januar 2012

Terje Aasland

leder

Frank Bakke-Jensen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Fiskeri- og kystdepartementet v/statsråden til næringskomiteen,
datert 5. desember 2011****Dokument 8:26 S (2011–2012) - om utsettelse av
forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert
virksomhet i Hardangerfjorden**

Jeg viser til brev datert 24. november 2011 fra Stortingets næringskomité, hvor det bes om en vurdering av ovennevnte dokument. I dokumentet fremmes følgende forslag:

”Stortinget ber regjeringen om å ikke iverksette den omtalte Hardangerfjordforskriften før man har foretatt en konsekvensutredning som tar for seg både de miljømessige, veterinære og økonomiske konsekvenser dette vil kunne medføre både samfunnsmessig og bransjemessig. Stortinget ber videre om at dersom man etter disse utredninger finner sted, likevel velger å sette i verk så omfattende tiltak som skissert i høringsnotat fra departementet vedrørende Hardangerfjordforskriften, så skal dette forelegges Stortinget før ikrafttredelse.”

Hardangerfjorden er ett av de mest oppdrettsintensive områdene i Norge, og næringen i distriktet bidrar til sysselsetting, næringsutvikling og verdiskaping. Samtidig står en i Hardangerfjorden overfor flere miljømessige utfordringer, som rømming og lus. Det er faglig enighet om at den totale mengde oppdrettsfisk (biomasse) som står i sjøen i Hardangerfjorden er en sentral påvirkningsfaktor.

Myndighet til å fastsette forskrifter som forvalter de aktuelle hensyn, som Hardangerfjordforskriften vil ivareta, er nedfelt i akvakulturloven og matloven. Jeg er innforstått med at regulering av biomassen i Hardangerfjorden vil kunne få konsekvenser, både av samfunns- og næringsmessig karakter. Jeg vil imidlertid understreke at havbruksnæringen og villfiskinteresser må kunne leve side om side – også i Hardangerfjorden.

Proessen med å finne en hensiktsmessig og rettferdig måte å begrense den til enhver tid stående biomassen i Hardangerfjorden til 50 000 tonn, har vært tidkrevende.

Gjennom to høringsrunder, flere møter med næringen, miljøinteresser og lokale politikere, samt departementets egne undersøkelser, har en rekke hensyn blitt vel belyst. Blant annet på bakgrunn av disse innspillene, arbeider departementet med et revidert forslag til Hardangerfjordforskrift. Forslaget vil bli sendt på ny høring, og jeg vil ta meg tid til å vurdere ny kunnskap som ev. kommer frem i næringens egen konsekvensanalyse, før det fattes en endelig beslutning i saken.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 204 fra stortingsrepresentant Frank Bakke-Jensen datert 14. november 2011.